

MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC
SOLUTIONS
**BOSHLANG'ICH TA'LIMDA INNOVATSION PEDAGOGIK
USULLAR**

Bobomurodova Nafisa

Xalqaro Nordik Universiteti talabasi

Kalit s'zlar: *Boshlang'ich ta'limda innovatsion pedagogik usullar: O'qitishning yangi metodlari va texnologiyalarining boshlang'ich ta'limdagi o'rni*

Kirish

Boshlang'ich ta'lim har bir bolaning intellektual, axloqiy va ijtimoiy rivojlanishidagi muhim bosqichdir. Zamonaviy ta'lim tizimi o'z oldiga yosh avlodni jahon standartlariga mos bilim va ko'nikmalar bilan ta'minlash vazifasini qo'yadi. Shu ma'noda, innovatsion pedagogik usullar va yangi texnologiyalar boshlang'ich ta'lim jarayonida muhim ahamiyat kasb etmoqda. Ushbu maqolada innovatsion pedagogik usullar va ularning boshlang'ich ta'limda qo'llanishi haqida so'z yuritiladi. Innovatsion pedagogik usullarning mohiyati

Innovatsion pedagogika — o'quv jarayonida yangi yondashuvlarni joriy etish, o'qituvchilarning ijodiy faoliyatini qo'llab-quvvatlash va o'quvchilarni zamonaviy dunyo talablariga mos tarzda tarbiyalashni anglatadi. Innovatsion metodlar quyidagi xususiyatlar bilan ajralib turadi:

1. Interaktivlik – o'quvchilar va o'qituvchilar o'rtasida ikki tomonlama muloqotni ta'minlash.

2. Moslashuvchanlik – har bir bolaning individual imkoniyatlarini hisobga olish.

3. Amaliy yondashuv – nazariy bilimlarni real hayotga tatbiq etishga qaratilgan vazifalar.

Boshlang'ich ta'limda yangi metodlar va texnologiyalarni qo'llash Bugungi kunda boshlang'ich ta'lim jarayonida qo'llanilayotgan innovatsion usullar va texnologiyalar orasida quyidagilar muhim o'rinni egallaydi:

1. Loyiha asosida o'qitish

Ushbu metodda o'quvchilar real hayotga yaqin mavzular bo'yicha kichik loyihalar ishlab chiqadi. Bu ularning ijodiy fikrlash qobiliyatini rivojlantiradi va jamoada ishlash ko'nikmasini shakllantiradi. Masalan, "Mening orzuimdagi shahar" mavzusida maket yaratish bolalarni ijodkorlikka undaydi.

2. STEAM yondashuvi

STEAM (Science, Technology, Engineering, Arts, Mathematics) integratsiyalashgan fanlar asosida o'quvchilarda muammolarni hal qilish va texnologik fikrlash ko'nikmalarini rivojlantiradi. Masalan, dasturlash asoslarini sodda o'yinlar orqali o'rgatish yoki matematika darsida robototexnikani qo'llash bu yondashuvning samaradorligini oshiradi.

3. O'yin texnologiyalari

O'yinlar orqali o'rgatish (gamifikatsiya) – o'quv jarayonini qiziqarli va samarali qilishning eng yaxshi usullaridan biridir. Masalan, matematik misollarni "katta-xarita sarguzashtlari" shaklida taqdim etish bolalarning o'qishga bo'lgan qiziqishini oshiradi.

4. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT)

AKTdan foydalanish – masofaviy darslar, interaktiv taqdimotlar va onlayn platformalar orqali ta'limni boyitadi. Boshlang'ich sinf o'quvchilari uchun mo'ljallangan maxsus dasturlar va ilovalar (masalan, LearningApps yoki Kahoot!) bolalarning bilimini mustahkamlaydi.

Innovatsion metodlarning afzalliklari va qiyinchiliklari

Afzalliklari:

- O'quvchilarning mustaqil fikrlash va ijodkorlik qobiliyatlarini rivojlantiradi.
- Ta'lim jarayonini o'quvchilar uchun qiziqarli va samarali qiladi.
- Har bir o'quvchining qobiliyatlarini hisobga olish imkonini beradi.

Qiyinchiliklari:

- O'qituvchilarning texnologiyalarni qo'llash bo'yicha yetarli bilimga ega emasligi.
- Innovatsion metodlarni joriy qilish uchun moddiy-texnik bazaning yetishmasligi.
- O'quv dasturlarini innovatsion usullar bilan integratsiyalashdagi muammolar.

Xulosa va tavsiyalar

Boshlang'ich ta'limda innovatsion pedagogik usullarni qo'llash bugungi kun ta'lim jarayonining ajralmas qismi bo'lib bormoqda. Bu usullar o'quvchilarning shaxsiy rivojlanishiga xizmat qiladi va ularni kelajakda mustaqil hayotga tayyorlaydi. Shu sababli, quyidagi choralarga e'tibor qaratish lozim:

1. O'qituvchilarni yangi pedagogik usullarni qo'llashga tayyorlash uchun maxsus o'quv-seminarlarini tashkil qilish.

2. Maktablarni zamonaviy texnologiyalar bilan jihozlash.

3. Innovatsion metodlarni o'quv dasturiga moslashtirish uchun ilmiy-tadqiqot ishlarini olib borish.

Boshlang'ich ta'limdagi innovatsiyalar faqat o'quvchilarni emas, balki jamiyatni taraqqiyotga yetaklaydigan asosiy omil ekanligini unutmaslik lozim.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. R. Soliyeva, "Zamonaviy pedagogik texnologiyalar", Toshkent, 2020.
2. Xalq ta'limi vazirligi materiallari, 2023.
3. Internet manbalari va ilmiy maqolalar to'plami.

